

پایگاه اطلاع رسانی ایران سینا
انجمن تولید کنندگان فولاد ایران

تولید آهن و فولاد در ایران

... مصرف داخلی فولاد از ۱۳۰۱ میلیون تن در سال ۱۳۸۴ به حدود ۱۸۰۰ میلیون در انتهای برنامه چهارم (سال ۱۳۸۸) می‌رسد و سپس به حدود ۲۵۰۰ میلیون تن در انتهای برنامه پنجم و حدود ۳۶۰۰ میلیون تن در انتهای برنامه ششم افزایش یافته و در سال ۱۴۰۰ تقريباً برابر ۴۱۰۰ میلیون تن خواهد شد.

صادرات و واردات فولاد و محصولات فولادی در ایران

بررسی صادرات فولاد خام و محصولات فولادی نشان می‌دهد که سهم صادرات محصولات فولادی در مقابل صادرات فولاد خام به مرتبی بیشتر می‌باشد. شایان ذکر است، بررسی روند تغییرات صادرات فولاد خام و محصولات فولادی حاکی از آنست که هر دو آنها از روندی افزایش برخوردار می‌باشند. براساس آمارهای ارائه شده در جدول ۳ صادرات فولاد خام از حدود ۵۲۱ هزار تن در سال ۱۳۷۷ به حدود ۱۰۲۱ هزار تن در سال ۱۳۸۴ بالغ شده است. همچنین صادرات محصولات فولادی از حدود ۱۱۷ هزار تن در سال ۱۳۷۷ به حدود ۱۵۳۲ هزار تن در سال ۱۳۸۴ بالغ شده است.

براساس جدول ۳ ملاحظه می‌گردد که میزان صادرات محصولات فولادی و فولاد خام طی زمان مورد مطالعه به طور متوسط سالانه حدود ۱۲/۶ درصد رشد داشته است. براساس پيش‌بيني‌هاي انجام شده (با توجه به رشد اقتصادي، جمعيت، نوع ساخت و سازهای آينده كشور و

ظاهری (تحقیق یافته) فولاد خام (شامل شمش، اسلب بیلت و بلوم) در كشور طی سالهای ۱۳۷۷ الی ۱۳۸۴ حاکی از آن است که مصرف فولاد در كشور همواره از روندی افزایشي برخوردار بوده به طوريکه از میزان حدود ۵/۱ میلیون تن در سال ۱۳۷۷ به حدود ۱۰/۲ میلیون تن در سال ۱۳۸۴ بالغ گردیده است.

با توجه به جدول ۱ ملاحظه می‌شود که میزان مصرف فولاد خام طی زمان مورد مطالعه بطور متوسط سالانه حدود ۱۰/۶ درصد رشد داشته است. از سوی ديگر مطالعه آمارهای مربوط به مصرف ظاهری محصولات فولادی (شامل: ورق گرم و سرد و گالوانیزه، میلگرد ساده و آجدار، تیرآهن و پروفیل نورد گرم) در كشور طی سالهای ۱۳۷۷ الی ۱۳۸۴ حاکی از آن است که مصرف محصولات فولادی نيز در كشور همواره از روندی افزایش برخوردار بوده به طوريکه از میزان حدود ۵ میلیون تن در سال ۱۳۷۷ به حدود ۱۳/۱ میلیون تن در سال ۱۳۸۴ بالغ گردیده است. (تنها در سالهای ۸۱ و ۸۳ کاهش مصرف نسبت به سال قبل مشاهده می‌شود که اين کاهش ناچيز می‌باشد).

با توجه به جدول ۲ ملاحظه می‌شود که میزان مصرف محصولات فولادی طی دوره مورد مطالعه به طور متوسط سالانه حدود ۱۲/۶ درصد رشد داشته است. براساس پيش‌بيني‌هاي انجام شده (با توجه به رشد اقتصادي، جمعيت، نوع ساخت و سازهای آينده كشور و

امروزه در بيش از ۶۱ کشور فولاد تولید می‌شود و آهن و فولاد سهمی ۲۵ درصدی از تجارت جهانی کالا را در برداشت و سهم آن از صادرات کالاهای کارخانه ای نيز بالغ بر ۳/۳ درصد است. همچنین مقدار مصرف آهن و فولاد به معيار برای داوری درمورد گستردگی صنعت در كشورها مبدل گشته است. صنعت فولاد به عنوان يك از پايه‌های مهم اقتصادي هر كشور تقلي می‌شود و در برخی مطالعات مصرف سرانه فولاد را به عنوان شاخصی برای ارزیابی صنعتی بودن يك كشور برشمرده‌اند. در ايران نيز فولاد با حضور در بخشهاي مهم تولیدي و صنعتي كشور، نقش بسيار مهمی را ايفا ميکند.

كشور ايران با تولید حدود ۹/۶ ميليون تن فولاد در سال ۲۰۰۵، بالاترین سهم را در منطقه خاورميانه داشته و سهم آن از تولید جهانی فولاد حدود ۰/۸ درصد می‌باشد. در سالهای اخير همواره میزان مصرف داخلی فولاد بيشتر از تولید داخلی بوده و از اين رو بخشی از نياز داخلی از طريق واردات تأمین می‌شود.

با توجه با اينكه صنعت فولاد براساس نوع تولید، نوع محصول تولید (فولاد خام و محصولات فولادی) می‌گردد. از ايندو در ادامه بازار هر دو محصول به طور جداگانه مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

عرضه و تقاضاي بازار فولاد و محصولات فولادی در ايران

بررسی در خصوص آمارهای مربوط به مصرف

جدول ۲: میزان مصرف فولاد خام در كشور طی سالهای ۱۳۷۷-۸۴ واحد: هزارتن

مصرف طاغی	سال
۵۰۴۲	۱۳۷۷
۵۶۶۴	۱۳۷۸
۸۱۹۲	۱۳۷۹
۸۸۴۳	۱۳۸۰
۸۵۴۳	۱۳۸۱
۱۱۸۴۸	۱۳۸۲
۱۱۵۵۳	۱۳۸۳
۱۳۱۵۵	۱۳۸۴

ماخذ: دفتر آمار و اطلاع رسانی، وزارت صنایع و معادن

جدول ۱: روند تولید و مصرف فولاد خام در كشور طی سالهای ۸۴-۱۳۷۸

سال	مصرف داخلی	صادرات	واردات	نوبت‌داده‌اند
۱۳۶۳	۸۹۰	۶۹	۵۰۱	۷۳
۱۳۷۷	۸۰۷	۳۹۷	۵۶۱۹	۷۹
۱۳۸۴	۷۰۰	۲۶۳	۵۳۲۷	۸۰
۱۳۷۸	۸۲۶۱	۲۷۶	۱۹۷۹	۷۱۷۷
۱۳۸۱	۷۶۶	۱۷۱۶	۷۶۵۹	۸۲
۱۳۸۲	۱۰۱۶۵	۱۰۵۶	۴۳۹۱	۸۶
۱۳۸۴	۱۰۱۷۷	۱۰۲۶	۱۵۳۵	۸۷

ماخذ: وزارت صنایع و معادن و گمرک ج.ا.

پایگاه اطلاع رسانی ایران سینما

دھکدہ جهانی سینا

افزایش یافته است. از سوی دیگر با توجه چشم انداز تقاضای آتی فولاد در کشور و همچنین منظور نمودن رقمی معادل ۱۵ درصد تولید داخلی برای صادرات، تولید فولاد خام مورد نیاز کشور در پایان برنامه چهارم (۱۳۸۸) ۲۸ میلیون تن. در سال خواهد بود.

از این میزان، رقمی معادل ۱۳/۷۵ میلیون تن در سال، در قالب طرح های پیش بینی شده در برنامه سوم و مابه التفاوت آن یعنی ۱۴/۲۵ میلیون تن در سال، از طریق ایجاد ظرفیت های جدید در طول برنامه چهارم تأمین می شود. بررسی ها نشان می دهد که سهم دولت از این افزایش حدود ۵ میلیون تن در سال، طرح های توسعه در واحد های دولتی - خصوصی موجود حدود ۴/۵ میلیون تن در سال و طرح های جدید فولادی که به ۲ میلیون تن خصوصی واگذار خواهد شد، معادل ۵/۴ میلیون تن در سال خواهد بود. با توجه به این تقسیم بندی، سهم بخش خصوصی حداقل ۷ میلیون تن در سال خواهد بود. همچنین برآورد تقریبی هزینه سرمایه گذاری برای ایجاد ۱۴/۲۵ میلیون تن ظرفیت سالانه تولید فولاد خام در برنامه چهارم، بیش از ۷ میلیارد دلار تخمین زده شده است. شایان ذکر است، در صورت تحقق سرمایه گذاری و تولید یاد شده، برآورد می شود که زمینه اشتغال مستقیم بیش از ۴۰ هزار نفر فراهم گردیده و سهم صنعت فولاد از محصول ناخالص داخلی کشور از ۱/۹۵ درصد در سال ۱۳۷۹ به ۲/۴ درصد سا. افاضی، باید ۱۳۸۸

همچنین بر اساس هدف گذاری کمی سند راهبرد توسعه صنعتی، تا پایان سال ۱۴۰۴ باید سهم تولید فولاد کشور معادل $\frac{3}{5}$ درصد تولید جهانی و سهم صادرات آن به $\frac{4}{5}$ درصد صادرات جهانی برسد.

براساس هدف گذاری کمی سند راهبردی توسعه صنعتی تا پایان سال ۱۴۰۴ میلیون تن فلاتز اساسی باید به گونه‌ای باشد که در تولید فولاد کشور سهمی معادل $\frac{3}{5}$ درصد تولید جهانی یعنی ۵۵ میلیون تن و $\frac{4}{5}$ درصد صادرات جهانی یعنی ۲۰ میلیون تن داشته باشد.

بطور متوسط سالانه به ترتیب حدود $\frac{21}{3}$ و $\frac{84}{4}$ درصد
رشد داشته است.

چشم انداز صنعت فولاد در کشور

پیش بینی تولید فولاد در برنامه چهارم توسعه بررسی ها حاکی از آن است که میزان تولید فولاد ایران طی دو برنامه پنجم ساله دوم و سوم توسعه پس از پیروزی انقلاب اسلامی از روندی افزایشی برخوردار بوده به طوری که میزان تولید فولاد در کشور از حدود ۷ میلیون تن در سال پایانی برنامه دوم توسعه به حدود ۹ میلیون تن در سال پایانی برنامه سوم (سال ۱۳۸۳)

آنها روندی افزایشی داشته و سهم واردات محصولات فولادی در مقابل واردات فولاد خام به مرتب بیشتر می باشد. پرساس آمارهای ارائه شده در جدول (بالا) واردات فولاد خام از حدود ۳۳ هزار تن در سال ۱۳۷۷ به حدود ۱۹۶۵ هزار تن در سال ۱۳۸۴ بالغ شده است. همچنین واردات محصولات فولادی از حدود ۱۰۰۲ هزار تن در سال ۱۳۷۷ به حدود ۴۸۲۳ هزار تن در سال ۱۳۸۴ بالغ شده است.

براساس جدول ۴ ملاحظه می شود که میزان واردات
محصولات فولادی و فولاد خام طی دوره مورد مطالعه

جدول ۵: ظرفیت های جدید تولید فولاد کشور در طول برنامه چهارم توسعه

جدول ۳: میزان صادرات فولاد خام و محصولات فولادی در کشور طی سالهای ۸۴-۱۳۷۷ (هزار تن)

سده ماغد اول	۸۴ سال	۸۳ سال	۸۲ سال	۸۱ سال	۸۰ سال	۷۹ سال	۷۸ سال	۷۷ سال
۱۹۶	۱-۲۹	۱-۹۷	۷-	۸۷۷	۹۱۲	۸۱۶	۸۸۹	۵۲۲
۱۷۱	۱۰۷۷	۱۷۷۲	۷۷۸	۴۲۶	۲۶۱	۳۲۲	۱۳۲	۱۰۷

ماخذ: گمرک ج.ا.ا وسال ۱۳۸۴ و سه ماهه ۱۳۸۵: بورس فلزات تهران

جدول ۴: میزان واردات فولاد خام و محصولات فولادی در کشور طی سالهای ۸۴-۱۳۷۷ (هزار تن)

سال	۷۶	۷۸	۷۷	۷۹	۸۰	۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	دو عاده اول
فولاد خانه	۲۸	۲۳	۲۳	۲۵۶	۶۶۹	۱۹۷۱	۱۷۲۱	۲۲۱۹	۱۹۲۲	۲۷	۲۷
محصولات فولادخانه	۱۰۰۲	۱۵۸۰	۱۵۸۰	۲۲۳۸	۲۹۳۴	۲۱۱۷	۴۵۹۵	۷۸۴۲	۱۱۰۷	۱۱۰۷	۱۱۰۷

ماخذ: گمرک ج.ا.و سال ۱۳۸۴ و دو هاهه ۱۳۸۵: بورس فلزات تهران